

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



سبک زندگی اسلامی

(۴)

تنبلی اجتماعی،
مانع اساسی در پیشرفت ملی



مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت



عنوان و نام بنیادآور : تنبلی اجتماعی، مانع اساسی در پیشرفت ملی/موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت.
 مشخصات نشر : تهران: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۱۸۰ص
 فروست : سبک زندگی اسلامی، ۴.
 شابک : 978-964-495-474-0؛ دوره : 0-495-964-978:978-964-495-474-0 ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فيها
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : تنبلی -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
 موضوع : تنبلی -- جنبه‌های اجتماعی
 موضوع : تنبلی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 شناسه افزوده : موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ت۹۶۴الف / HD۶۹۵۷
 رده بندی دیویی : ۳۳۱/۰۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۷۳۰۷۳



سبک زندگی اسلامی (۴)

تنبلی اجتماعی،

مانع اساسی در پیشرفت ملی

تالیف و ناشر: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

نویت چاپ: دوم ۱۳۹۸ // شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

حروفچینی: ظریفیان // لیتوگرافی: سحر // چاپخانه: آبنوس // صحافی: صداقت

طرح جلد: امیر خلیلی فرد

شابک: ۰-۴۷۴-۴۹۵-۹۶۴-۹۷۸ شابک دوره: ۰-۳۹۱-۴۹۵-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

دفتر توزیع و پخش: خیابان پاسستر - خیابان ۱۲ فروردین جنوبی - کوچه خاقانی پلاک ۸

تلفن: ۶۶۴۱۱۱۵۱-۶۶۴۶۹۹۵۸

نمابر: ۶۶۹۷۰۲۰۵

نمایندگی‌های فعال در استانها و شهرستانها

اردبیل، مجتمع فرهنگی ولایت ۹-۶۵۳۷۴۷۷۷۷-۰ // اهواز، رسانه بیناری ۱۱۳۲۱۱۷۲۵-۰ // اهر، حسینیه پاسداران ۰۱-۲۴۲۵۲۳۳

بابل، مرکز فرهنگی سردار شهید حاج پسر ۱۱۳۲۲۹۸۱۵۵-۰ // بندر لنگه، فروشگاه فدیروولایت ۰۳۷۲۲۲۳۲۵۹۶-۰ // بوشهر، کتابروشی باران ۰۱۸-۷۷۳۳۳۳۳۰

تهران، انتشارات صبح امید ۰۱-۸۸۹۶۴۷۰ // تهران، چاپ و نشر بین الملل ۰۲۸۴-۸۸۰۰۳۸۴۴ // تهران، فروشگاه کهان ۰۲۴۷۹-۶۶۴۰ // جهرم، انتشارات مصلی نواد ۰۷۱۵۴۳۴۶۹۶

شیراز، نمایشگاه قرآن و هنر ۰۷۱۳۶۳۴۷۴۳-۰ // قم، بوستان کتاب ۰۲۵۳۷۴۲۱۵۵-۰ // قم، سوره مهر ۰۲۵۲۱-۷۴-۰ // قم، مجزم هدایت ۰۳۵-۲۵۳۷۳۳

ملایر، پخش کتاب رسالت ۰۱۱۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳-۰ // مرند، کتابون فرهنگی شهید جان ۰۵۱۶۴۶۳۳۹۸۵۱-۰ // ساجو، کتابروشی الفدیو ۰۹-۷۴۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳-۰

نشانی پایگاه اینترنتی: www.ghadr110.ir نشانی پست الکترونیکی: info@ghadr110.ir

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است



فهرست

.....	اشاره	۹
فصل اول: تعریف و ضرورت		
.....	الف - مفهوم تنبلی فردی و اجتماعی	۱۱
.....	۱- تنبلی و فقر حرکتی	۱۱
.....	۲- پرکاری، نمادگریز از تنبلی	۱۲
.....	۳- اراده، کلید گریز از تنبلی	۱۳
.....	۴- رابطه معکوس تنبلی با تولید	۱۵
.....	۵- از تنبلی اجتماعی تا فلج اجتماعی	۱۶
.....	ب - ضرورت و اهمیت بحث	۱۷
.....	۱- تعالیم دینی مشوق گریز از تنبلی	۱۸
.....	۲- لزوم روشنگری در استفاده از ظرفیت واقعی	۱۸
.....	۳- سخت‌کوشی، ضامن رفاه و ترقی و تولید ثروت	۱۸
.....	۴- دنیا کشتزار آخرت	۱۹
فصل دوم: تنبلی فردی و اجتماعی		
.....	۱- نمودها و نشانه‌ها	۲۱
.....	۱/۱- تضاد تنبلی با تمدن‌سازی	۲۱
.....	۱/۲- عقب‌ماندگی و بی‌نصیب ماندن از ترقی	۲۲
.....	۱/۳- ذخیره‌خواری	۲۳
.....	۱/۴- وابستگی حیاتی و راهبردی به محصولات و تولیدات دیگران	۲۴
.....	۱/۵- ناتوانی در دفاع از خود	۲۵

- ۱/۶- شاخص تنبلی در بی میلی به آغاز کار ۲۷
- ۱/۷- طفره روی و فرصت سوزی ۲۸
- ۱/۸- کار خود را بر دوش دیگران افکندن ۲۹
- ۱/۹- بی برنامه گی و عدم جدیت ۳۰
- ۱/۱۰- از نظاره گری تا میدان داری ۳۰
- ۱/۱۱- از سخت خیزی تا بی میلی در کسب توانایی ۳۲
- ۲- آثار و مظاهر جامعه کوشا و پویا ۳۳
- ۳- علل و عوامل تنبلی فردی و اجتماعی ۳۶
- ۳/۱- عدم تکیه بر تواناییهای درونی ۳۶
- ۳/۲- ثروتهای بادآورده و ذخایر نهفته ۳۹
- ۳/۳- وابسته سالاری به جای شایسته سالاری! ۴۰
- ۳/۴- برداشت نادرست از مفاهیم دینی ۴۱
- ۳/۵- بی عدالتی ۴۱
- ۳/۶- تضمین بودن کار و دستمزد! ۴۱
- ۳/۷- کار اجباری و فضای تحمیلی ۴۲
- ۳/۸- رفاه طلبی مطلق و بی ضابطه! ۴۲
- ۳/۹- ذهنیتهای بیمار و خصلتهای ناپهنجار ۴۴
- ۳/۱۰- نازپروردگی و مهربانی افراطی و کشنده ۴۵
- رابطه نازپروردگی و فرزندسالاری با کاهش جمعیت ۴۶

فصل سوم: تنبلی اجتماعی در ایران ۴۹

- تحمیل تنبلی بر ایرانیها ۵۰
- واکنش ایرانیها به تنبلی تحمیلی! ۵۱
- گامهای انقلاب اسلامی برای زدودن تنبلیها! ۵۱
- ۱- راههای درمان تنبلی فردی و اجتماعی ۵۵
- ۱/۱- محو علل و عوامل ۵۶
- ۱/۲- مبارزه با نشانهها و نمونها ۵۶
- ۱/۳- تقویت اراده ۵۶
- ۱/۴- نقش کلیدی مدیریت در مبارزه با تنبلی اجتماعی ۵۷
- ۱/۵- استمداد از عقل ۵۸

- ۱/۶- انگیزه‌سازی ۵۸
- ۱/۷- مطالعه در آفاق و تأمل در سرگذشت عالمیان ۵۸
- ۱/۸- ایمان و خداآوری ۵۹
- ۱/۹- از برنامه‌ریزی تا تصمیم‌گیری ۵۹
- فصل چهارم: زشتی تنبلی در معارف اسلامی** ۶۱
- ۱- اصول، فروع، احکام و اخلاق اسلامی، جلوه‌گاه کار و تکاپو ۶۱
- الف - از تأمل در صفات و کلمات خدا تا درخواست از باری تعالی ۶۳
- ۱- درنگ در اسماء و صفات الهی برای گریز از تنبلی ۶۳
- ۲- سعی و تلاش از ویژگیهای مشتاقان آخرت ۶۵
- ۳- دستاوردهای واقعی، رهین تلاشهای دائمی ۶۵
- ۴- سه فرمان خدا برای دوری از سستی و تنبلی ۶۶
- ۵- گریز از تنبلی، درخواست همیشگی مؤمنان از خدای مَنان ۶۷
- خدایا! قوت و عزم و سرعت مرا افزون بدار ۶۸
- خدایا! مرا قوی بدار و تنبلی را از من دور کن! ۶۸
- خدایا! مرا اهل اجرای تصمیم قرار بده ۶۹
- خدایا! نعمت کوشش را بر من ارزانی فرما ۷۰
- خدایا! ما را در یاری حضرت حجّت (عج) از تنبلی دور بدار ۷۰
- ب - سخنان نورانی در تبیین تنبلی و آثار و نشانه‌ها و زینهای آن ۷۰
- ۱- تنبلی، ریشه ناکامی ۷۱
- ۲- تنبلی، منشأ تباهی ۷۱
- ۳- از تنبلی تا فقر و حق‌گریزی ۷۲
- ۴- من از تنبلی بیزار و متنفرم ۷۵
- ۵- در کارهایت به تنبلیها تکیه مکن ۷۶
- ۶- دشمنی متقابل کار و تنبلی ۷۷
- ۷- گریز از تنبلی، نشان مؤمنی و مسلمانی ۷۸
- ۸- نشانه‌های تنبلی ۷۸
- ۹- راه ستیز با تنبلی ۷۹
- ۱۰- تنبلی شعار شیطان و اسباب هلاکت اقوام ۷۹
- ۱۱- کوشش‌گران، بهترین مردمان ۸۰

- ۳- کاهلی، آفت بزرگ برای صلاحیت مدیران و کارگزاران. ۱۰۷
- تن‌پروری، بلایی که انسان خودش علیه خودش پدید می‌آورد. ۱۰۷
- ۴- دوره‌های سیاه در تاریخ ایران. ۱۰۸
- ۵- دشمنان ما، در آرزوی تنبلی مستمر ما. ۱۰۹
- از تنبلی توبه کنیم تا گرفتار جهان‌خواران نشویم. ۱۱۱
- دفع سلطه آمریکا، حاصل گریز نسل انقلاب از تن‌پروری. ۱۱۱
- ۶- تنبلی و کاهلی مانع دستیابی به افتخارات ملی و تاریخی. ۱۱۲
- ۷- ضرورت نهادینه شدن فرهنگ کار به عنوان یک عبادت. ۱۱۲
- استقبال از کارهای سخت، رمز رسیدن به اوج و قلّه‌ها. ۱۱۳
- ۸- خطرپذیری، رمز پیشرفت. ۱۱۴
- ۹- تنبلی، مانع تکامل معنوی. ۱۱۵
- تنبلی، راز عقب‌ماندگی و مرضی درونی! ۱۱۶
- ۱۰- استفاده از ظرفیت دعا و حدیث برای درمان تنبلی. ۱۱۶
- نخستین آرزوی مؤمنان در ماه رمضان، گریز از تنبلی‌های بی‌امان. ۱۱۷
- شعله‌های آتش دوزخ به دستان پرتلاش نمی‌رسد. ۱۱۹
- دشمن‌ترین دشمنان در اندرون خودمان. ۱۱۹
- پرهیز از تنبلی راه جلوگیری از حوادث ناخوشایند. ۱۲۰
- بیکارگی و تنبلی باید موهون بشود. ۱۲۱

فصل ششم: تنبلی از دیدگاه شهیدان انقلاب. ۱۲۵

- فریادهای عالمانه و متعهدانه شهید مطهری علیه کاهلی. ۱۲۵
- ۱- کار، از امر قدسی و اصل حاکم بر کل هستی تا دومین رکن زندگی بشری. ۱۲۶
- آمیختگی کار با قدسیت، معنویت و شرافت. ۱۲۹
- تقدس کار، همپایه تقدس جهاد. ۱۳۰
- ۲- افکار ضدکار و برداشت‌های وارونه از مفاهیم دینی. ۱۳۲
- کار مثل نماز مقدس است یا مثل یک گناه کبیره است؟! ۱۳۲
- تقوا در پویایی است نه در تنبلی. ۱۳۳
- اگر در حال کار بمیرم، به حال عبادت مرده‌ام. ۱۳۳
- رنج کار، لذت دارد. ۱۳۴
- نقش اعتماد جاهلانه و بی‌جا به رحمت خدا در ارتکاب گناه! ۱۳۶

- فصل پنجم: کاهلی و کوشایی در نگاه رهبران انقلاب اسلامی** ۸۱
- الف - امام خمینی(ره) شاخص ترین رهبر پرتکاپوی جهان اسلام ۸۱
- ۱- من اهل چرت و تنبلی نیستم! ۸۲
- من هرگز آرام نخواهم نشست ۸۳
- ۲- خمودگی جریانهای حق، نشان تنبلی اهل آن ۸۴
- ۳- از منطق پیامبران تا منطق تنبلان! ۸۵
- ۴- رابطه افق دید انسانها با تنبلی آنها. ۸۶
- ۵- رابطه فساد و فحشا با تنبلی ۸۸
- ۶- از تشریفات تا سستی و تنبل ۸۸
- ۷- استقلال از غرب عامل پویایی ۸۹
- اتکا به جهان غرب، یعنی تنبلی ۹۰
- ۸- اعتقاد به قدرت و توانایی، عامل گریز از تنبلی. ۹۱
- ۹- دخالتها و مصائب استعماری، حاصل سستی و کاهلی ۹۲
- ۱۰- نگرانی دائمی امام خمینی(ره) از شیوع تنبلی در حفظ انقلاب اسلامی ۹۳
- تنبلی یک اقدام ضد انقلابی ۹۴
- تنبلی، عامل غلبه شیاطین به میهن و انقلابیون ۹۴
- اگر تنبلی رخ دهد، جریان مشروطه تکرار می شود! ۹۵
- من نگران شیوع سستی و خروج از زئ طلبگی هستم! ۹۶
- ۱۱- سستی از جنود شیطان ۹۷
- ۱۲- وابسته بازی، عامل شیوع تنبلی ۹۸
- ۱۳- تنبلی ناشی از غرور و پیروزی! ۹۸
- ۱۴- یاد خدا، زایل کننده سستی و کاهلی ۹۹
- ۱۵- جنگ تحمیلی، جهشی در زدودن غبار تنبلی از مردم ۹۹
- ب - امام خامنه ای و تاکید مکرر بر تکاپو و پرهیز از تنبلی ۱۰۲
- ۱- پدید آمدن زنجیره ای از تباهی به سبب تنبلی! ۱۰۲
- ۲- گریز از تنبلی، شرط پیشرفت علمی ۱۰۳
- شرح حال سخت کوشان را بنگرید! ۱۰۵
- علم و کار، دو بال مهم یک ملت ۱۰۵
- راز پیشرفت، استقبال از دشواریها و فرار از تنبلی ها ۱۰۶
- تنبلی در کتاب خوانی و دانش اندوزی، زیانبارترین تنبلی ها ۱۰۶

- اهل بیت علیهم السلام الگوی تکاپویند، نه دستاویزی برای تنبلی!..... ۱۳۸
- این تلقی، عمل را نابود و دنیا و آخرت را خراب می‌کند..... ۱۳۹
- توکل، پشتوانهٔ عمل است نه تعطیل تلاش..... ۱۴۱
- توکل، تضمین عزم است، نه بهانه‌ای برای کاهلی!..... ۱۴۲
- دعا، جانشین عمل و بهانه تنبلی نیست..... ۱۴۴
- تبری از تنبلی برای رفع ظلم..... ۱۴۶
- ۳- آثار سازندهٔ کار و تکاپو و زیانهای کاهلی..... ۱۴۶
- کار، خالق روح و هویت انسان..... ۱۴۷
- عمل، مؤثرترین ابزار امر به معروف و بهترین راه هدایت بشر..... ۱۴۷
- تجلی کار در هر آنچه می‌بینیم و بهره می‌بریم..... ۱۴۹
- بیکاری، منشأ همهٔ مفاسد فکری و اخلاقی..... ۱۵۱
- بیکارگی، عامل انفجار درونی و زمینه‌ساز جنایت و معصیت..... ۱۵۱
- کار، پزشکی درمان‌گر و عنصری برای اصلاح مفاسد..... ۱۵۷
- کار، راه اصلی برای دستیابی به عزت و استقلال و آزادی..... ۱۵۸
- کار، عامل کشف استعدادها و آزمون خود..... ۱۶۲
- نقش کار در انتظام اندیشه و منطقی کردن افکار..... ۱۶۵
- کار، مادر علم و سازندهٔ عقل و دل و خیال..... ۱۶۷
- مقدس‌ترین همکاری و ظالمانه‌ترین جدایی..... ۱۶۸
- لشکر غم را با شمشیر کار از میان بردار..... ۱۷۳
- کار و فعالیت، دارویی برای درمان احساس حقارت و عامل اعتماد به نفس..... ۱۷۳
- نمایه موضوعی..... ۱۷۵**
- منابع..... ۱۷۹**



اشاره

مقایسه بین آموزه‌های اسلام در قرآن کریم و سیره نظری و عملی معصومین علیهم‌السلام با آنچه در حوزه اشتغال و کار کشورهای اسلامی جریان دارد، بخوبی نشان می‌دهد که هم در صورت و نوع کار و هم در کیفیت انجام آن، ملت‌های اسلامی، دچار انحراف و بداندیشی و تنبلی‌های مزمن و تحمیلی شده‌اند. برخی از نارسائی‌های موجود در نگاه به کار و انجام آن به مسائل داخلی و حکومت‌ها و سیاست‌های آنان مربوط می‌شود و بسیاری دیگر از سهل‌اندیشی‌ها و کج‌بینی‌ها در حوزه کار از سیاست‌های استعماری و استثمارگری غرب در طی قرون گذشته ناشی شده است. هنوز هم این صدا از برخی کشورهای اسلامی و حنجره‌ها بیرون می‌آید که ما پول می‌دهیم و غرب برای ما کار می‌کند! ما آقائیم و آنها در خدمت ما هستند!! این صداها ناهنجار با باورهای اسلامی، القا آتی است که مستکبران و زراندوزان در طی سالیان طولانی در ذهن‌ها کاشته‌اند و امروزه به انبوهی از مشکلات برای قلب‌های مسلمان تبدیل شده‌اند.

تنبلی اجتماعی یک بیماری بومی بین‌المللی است. علائم و پی‌آمدهای خود را دارد که مهم‌ترین آن تحت سلطه درآمدن کشورهای

اسلامی به واسطه عقب ماندگیهای علمی و فناوری و توسعه عدالت محور اقتصادی است. برای درمان این بیماری مهلک - که عزت و استقلال و ایمان را از بین می برد - هم باید فرهنگ سازی کرد برای وجدان کار و تغییر نگاه به کار کردن و کیفیت انجام آن و نوع کار، و هم باید دست مهاجمان بیگانه را از فهم و نگاه و برداشتهای مسلمانان نسبت به کار و کارگری و تلاش، کوتاه کرد. کاری که مقدس است و مجاهدت در راه خدا محسوب می شود، در تمامی سیاستها و برنامه ها و اقدامات بایستی مد نظر قانونگذاران و برنامه ریزان باشد.

سبک زندگی اسلامی با آنچه در حوزه کار جریان دارد، مغایرتهای اصولی دارد که می بایستی آنها را برطرف کرد. سبک زندگی اسلامی یک مجموعه منتظم و هدفمند است که تمامی حوزه های زندگی را مهندسی و مدیریت می کند. رسیدن به این منظومه، فکر می خواهد و همت بلند، و می بایستی تمامی نهادهای حکومتی و حوزوی و آموزشی و مردمی در این میدان به طور مستمر و هماهنگ عمل نمایند. زدودن تبلی اجتماعی یکی از حلقه های مهم در رسیدن به سبک زندگی اسلامی و پیشرفت ملی است و این جلد از مجموعه سبک زندگی اسلامی به بررسی این مسأله اختصاص یافته است.

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت